

Tjänsteutlåtande

Kommunstyrelsens kontor

Fredrik Zethräus

Datum 2017-06-05

Dnr KS 2016/0129

Till Kommunstyrelsen

Svar på motion nr 13/2016 från Marie Wengse (SÖ) - Strategi för skolans digitalisering

Sammanfattning

Marie Wengse (SÖ) har i en motion väckt i Kommunfullmäktige 2016-03-14, § 2:19, föreslagit att Kommunfullmäktige beslutar om att en IT-strategi tas fram för förskolor och skolor i Österåker. IT-strategin ska bland annat innehålla tydliga mål, insatser för fortbildning samt hur uppgradering och underhåll av de digitala verktygen ska hanteras.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Bifalla motion nr 13/2016 med hänvisning till att till Skolnämnden får i uppdrag att ta fram en vägledande strategi för skolans digitalisering i Österåkers kommun som ska redovisas senast årsskiftet 2017/2018.

Bakgrund

Skolförvaltningen skriver i sitt tjänsteutlåtande "Ansvaret för att de nationella målen för förskola och skola uppnås åvilar rektor, förskolechef, och respektive huvudman, kommunal eller fristående. Kommunens övergripande ansvar innebär att ge förutsättningar för att nå uppställda mål och att fördela resurser på likvärdiga grunder till alla huvudmän oavsett driftsform." Vidare skriver skolförvaltningen "Inom IT området har verksamheterna kommit olika långt i utvecklingen och har olika behov och prioriteringar."

Förvaltningens slutsatser

Den digitala strategin ska vara vägledande för i första hand Österåkers kommunala skolor och bygga på den nationella strategin för skolans digitalisering beslutad av regeringen 2017-03-09.

Strategin bör innehålla vägledning när det gäller fortbildning för personal med fokus på en tillgänglig lärmiljö för alla barn för att stärka likvärdigheten mellan skolorna och ge alla barn rätt förutsättningar för ett livslångt lärande. Den lokala strategin bör innehålla delar som t.ex.

- Hänvisningar till den nationella strategin när det gäller satsningar mot 1-1 i skolan (1 elev - 1 digitalenhet).
- Systemutvärderingar för att hela tiden utgå från att ha moderna tillgängliga system för kommunikation och analys av resultat.
- Arbeta för att ha enhetliga system för enklare och snabbare analys av resultat.
- I Österåkers skolor ska alla elever och barn ha god tillgång till rätt digitala hjälpmedel.

Tjänsteutlåtande

- Belysa behovet av en digital infrastruktur som stöttar behoven i verksamheten skola och förskola.
- Fungerande support och upphandling.
- Kvalitetssäkra och expandera infrastrukturen för digital tillgänglighet i kommunens verksamheter.

Strategin ska visa hur Österåkers kommunala skolor ska ligga i framkant när det gäller ett digitalt ekosystem för att underlätta arbetet som pedagog och skolledare. Den ska ge ett bra stöd för skolorna i deras uppsatta mål mot en modern lärmiljö.

Strategin ska redovisas i Skolnämnden vid årsskiftet 2017/2018 och ska behandlas av Kommunfullmäktige för slutligt beslut under våren 2018.

Tidigare beredning

Skolnämnden har behandlat ärendet 2016-06-21, § 6:4.

Bilagor

1. Protokollsutdrag från Skolnämndens sammanträde 2016-06-21, § 6:4.
2. Skolförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2016-05-09.
3. PM, Regeringskansliet – Stärkt digital kompetens i skolans styrdokument, 2017-03-09.

Jan-Olof Friman
Kommundirektör

Peter Freme
Kanslichef

SKOL15 § 6:4

Dnr SKOL15 2016/0024-100 (03)

Svar på motion nr 13/2016 av Marie Wengse (SÖ) – Strategi för skolans digitalisering

Skolnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Motionen ”Strategi för skolans digitalisering” anses besvarad i enlighet med förvaltningens slutsatser och yttrandet överlämnas till Kommunfullmäktige.

Protokollsanteckning

Marie Wengse (SÖ) lämnar en protokollsanteckning

Tack för svaret på vår motion. Dock är jag missnöjd med hur motionen har hanterats.

I svaret hänvisar skoldirektören till den nationella strategin för digitaliseringen av skolan. Den nationella strategin är naturligtvis överordnad, men det hindrar inte att vi tar fram en lokal strategi. Snarare tvärtom, det är nödvändigt att ta fram en lokal strategi för att säkerhetsställa likvärdighet och kvalitet när det gäller digitaliseringen i skolan. Att säkerhetsställa likvärdighet och kvalitet i skolorna i Österåker är ytterst Skolnämndens ansvar.

En sådan strategi måste ta avstamp i en nulägesanalys. Bland annat för att ta reda på vilka digitala verktyg används i skolorna? Hur kompetent är personalen? Finns tillräckligt med resurser för att införskaffa det som krävs för att leva upp till den nationella strategin? Fungerar tekniken tillfredsställande? Osv...

En sådan kartläggning kommer med största säkerhet vara en ögonöppnare för de styrande politikerna och rendera i en övertygelse för att ta fram en strategi för digitaliseringen av skolan.

Vårt förslag till IT-strategi är inte kopplat till hur digitala pedagogiska verktyg och arbetssätt kan användas i undervisningen. Vårt förslag handlar om att politikerna måste skapa förutsättningar för kompetensutveckling och medel för att de nationella målen ska nås. Politiker i Skolnämnden måste visa ledarskap och mod, argumentera för vad skolan kräver och försvara de förändringar som krävs. Politiker måste också bistå med medel och inte bara mål för att tekniken ska komma in i alla skolor på ett likvärdigt sätt.

Ambitionen länets bästa skolkommun kräver en digital strategi, som garanterar digital kompetens, kvalitet och likvärdighet.

Vi kan förstå invändningen mot att Skolnämnden inte kan ålägga de privata utförarna en IT-strategi. Dock bör det inte hindra Skolnämnden från att se vikten av en sådan strategi. Och svaret bör istället varit att man ska utreda möjligheterna och arbeta för att ta fram en strategi/plan för att säkerhetsställa likvärdighet och kvalitet av förskolan/skolans digitalisering i linje med de nationella riktlinjerna.

Marie Wengse (SÖ)

Sammanfattning

Skolpartiet i Österåker har i motion nr 13/2016 föreslagit att Kommunfullmäktige inför en kommunal IT strategi för förskolor och skolor i kommunen.

Forts.

Justerandes signaturer

Utdragsbestyrkande

Forts. SKOL15 § 6:4

Motionen har remitterats till Skolnämnden för yttrande.

Skolverket har på regeringens uppdrag tagit fram en nationell strategi för digitalisering av skolväsendet (Skolverket 2015:01153). Statliga medel har avsatts för att stödja och genomföra ett stort antal utvecklingsinsatser på olika nivåer. Exempelvis kompetensutveckling, stöd i uppbyggnad av skoldatatek och stödmaterial. Det kommer också att införas förändringar inom lärarutbildningen för att stärka IKT kompetensen. I skollag, läroplaner och kursplaner tydliggörs skolans uppdrag att stärka den digitala kompetensen. De statliga målen är därmed klart utstakade och styrande för såväl kommunala som fristående huvudmän.

Beslutsunderlag

Skolförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2016-05-09.

Förslag till beslut

Peter Bilow (L) yrkar bifall till beslutsförslaget innebärande att motionen ”Strategi för skolans digitalisering” anses besvarad i enlighet med förvaltningens slutsatser och yttrandet överlämnas till Kommunfullmäktige.

Marie Wengse (SÖ), Jörgen Palmberg (S) och Peter Nummert (RP) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Skolnämnden beslutar enligt Peter Bilows (L) yrkande finner att så är fallet.

Omröstning

Omröstning begärs och ska verkställas. Den som är för Peter Bilows (L) yrkande röstar ja, den som biträder Marie Wengse (SÖ), Jörgen Palmberg (S) och Peter Nummert (RP) yrkande röstar nej,

Omröstningen utfaller enligt bilagd omröstningslista med 6 ja-röster och 4 nej-röster.

Expedieras

- Akten
- Kommunstyrelsen

Justerandes signaturer

Utdragsbestyrkande

SKOLNÄMNDEN I ÖSTERÅKERS KOMMUN (mandatperiod 2015 - 2018)

OMRÖSTNINGSLISTA 2016-02-21, § 6:4.

Parti	Ledamöter	Tjänstgörande	Ersättare	J	N	A
L	Peter Bilow	X		J		
S	Jörgen Palmberg	X			N	
M	Leif Wicklund	X		J		
M	Jeanette Widén	-	Karima F.	J		
L	Ritva Elg	X		J		
KD	Kerstin Sundberg	X		J		
S	Karin Heneryd	-				
RP	Peter Nummert	X			N	
MP	Eva-Lena Rodrigo	-	William S.		N	
SÖ	Marie Wengse	X			N	
M	Kennet Netterström	X	Anne-Li H.	J		
	ERSÄTTARE					
M	Karima Forsberg	X				
C	Anne-Li Hilbert	X				
ÖP	Maria Ullenius	-				
S	William Skoglund	X				
S	Sofia Fanberg	-				
	Resultat			6	4	-

MS

Skolförvaltningen

Till Skolnämnden

Datum 2016-05-09

Dnr SKOL15 2016/0024-100

Svar på motion nr 13/2016 - Strategi för skolans digitalisering

Sammanfattning

Skolpartiet i Österåker har i motion nr 13/2016 föreslagit att Kommunfullmäktige inför en kommunal IT strategi för förskolor och skolor i kommunen. Motionen har remitterats till Skolnämnden för yttrande.

Beslutsförslag

Skolnämnden föreslår Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Motionen anses besvarad i enlighet med förvaltningens slutsatser och yttrandet överlämnas till Kommunfullmäktige.

Bakgrund

Skolverket har på regeringens uppdrag tagit fram en nationell strategi för digitalisering av skolväsendet (Skolverket 2015:01153). Statliga medel har avsatts för att stödja och genomföra ett stort antal utvecklingsinsatser på olika nivåer. Exempelvis kompetensutveckling, stöd i uppbyggnad av skoldatatek och stödmaterial. Det kommer också att införas förändringar inom lärarutbildningen för att stärka IKT kompetensen. I skollag, läroplaner och kursplaner tydliggörs skolans uppdrag att stärka den digitala kompetensen. De statliga målen är därmed klart utstakade och styrande för såväl kommunala som fristående huvudmän.

Förvaltningens slutsatser

Ansvar för att de nationella målen för förskola och skola uppnås åvilar rektor, förskolechef och respektive huvudman, kommunal eller fristående. Kommunens övergripande ansvar innebär att ge förutsättningar att nå uppställda mål och att fördela resurser på likvärdiga grunder till alla huvudmän oavsett driftsform.

För en likvärdig utbildning är det viktigt att kommunen erbjuder stöd och ger förutsättningar för huvudmännens egna prioriteringar och val av insatser. Inom IT området har verksamheterna kommit olika långt i utvecklingen och har olika behov och prioriteringar. Genom ökade pengnivåer bör det idag finnas goda förutsättningar för huvudmännen att utveckla verksamheten, vilket ska ske med utgångspunkt i det systematiska kvalitetsarbetet. Inom IT ökar också de statliga satsningarna som står till alla huvudmäns förfogande som stöd i det lokala utvecklingsarbetet.

Kommunen kan också ge stöd och styra utvecklingen genom riktade satsningar. För att riktade satsningar ska få optimal effekt har pedagogcentrum uppdraget att bland annat tillhandahåller fria konsultativa tjänster inom IKT (informations och kommunikationsteknik), skoldatatek, fortbildning och nätverk mm. Inom pedagogcentrum finns utrymme för ytterligare insatser för att stödja den

digitala utvecklingen i enlighet med de nationella målen. Politiska ”öronmärkta” satsningar kan ge pedagogcentrum ytterligare redskap för att stödja den digitala utvecklingen.

Sammanfattningsvis vill skolförvaltningen instämma i vikten av att stödja och styra den digitala utvecklingen. Samtidigt är mål rörande skolans digitalisering redan fastställda nationellt. Det kommunala övergripande målet länets bästa skola innefattar självklart att verksamheterna ska uppfylla de nationella målen. Grundläggande i den modell för mål och resultatstyrning som kommunen tillämpar är att Kommunfullmäktige anger mål och indikatorer och nämnder och enheter ansvarar för hur dessa mål ska uppfyllas, dvs. vilka strategier som ska användas. Det finns idag en IT strategi inom IT enheten och en handlingsplan (”strategi”) för matematikutveckling för ökad måluppfyllelse inom Skolnämnden och Produktionsstyrelsen. Förvaltningen anser därmed att motionen ska anses besvarad.

Bilaga

Motion nr 13/2016 av Marie Wengse (SÖ) – strategi för skolans digitalisering

Staffan Erlandsson
Skoldirektör

SKOL 15 2016/0024-100

nr 13/2016

Bilaga 7

Skolpartiet
i Österåker

Motion till kommunfullmäktige i Österåker

Strategi för skolans digitalisering

2016-03-09

De flesta förskolor och skolor i Österåkers kommun arbetar idag med digitala verktyg. Många skolor har en-till-en, dvs varje elev har var sin dator. För fyra år sedan tilldelades alla lärare var sin Mac-dator där syftet bland annat var att lärare skulle börja använda digitala verktyg i sin undervisning. Gällande styrdokument för skolan lyfter fram vikten av att eleverna lär sig hantera och arbeta med digitala verktyg, som t ex programmering.

I de kommuner som lyckats med sina digitala satsningar i förskola och skola finns tydliga planer och strategier över hur implementeringen ska gå till, t ex med kommunövergripande utbildning och fortbildning, tydligt uppsatta mål samt avsatta ekonomiska medel för den digitala utvecklingen, bland annat för att införskaffa, uppdatera och underhålla de digitala verktygen. Det finns också IKT-pedagoger som kan stötta pedagogerna i den digitala utvecklingen.

I Österåkers kommun saknas i stort sätt allt sådant. Istället har man inom alliansen uppfattningen att det är rektorernas uppgift att inom ramen för befintlig budget klara de utmaningar som digitaliseringen av undervisningen innebär.

I en nyligen utkommen skrift från Örebro Universitet "Att förändra skolan med teknik: Bortom "En dator per elev" kan man bland annat läsa.

"Skolans digitalisering är en så viktig fråga att det är något politiker måste driva fram, den kan inte överlämnas helt till varje enskild rektor. Det är nödvändigt för att nå gemensamma mål som likvärdighet, för att hantera samordning av it inom kommunen, och för att bemöta det motstånd som genomgripande förändringar skapar."

"Politiker måste visa ledarskap och mod, argumentera för vad skolan kräver och försvara de förändringar som krävs. De måste också bistå med medel och inte bara mål för att tekniken ska komma in i alla skolor på ett likvärdigt sätt."

"Lokala politiker måste ta sitt ansvar för att skolans resurstilldelning motsvara behoven för att uppnå målen. Det är inte realistiskt att flytta in en stor ny utgiftspost i skolans budget utan att förstå effekten av att något annat då försvinner".

VI - Skolpartiet i Österåker - yrkar på att Kommunfullmäktige beslutar om att en IT-strategi tas fram för förskolor och skolor i Österåker. IT-strategin ska bland annat innehålla tydliga mål, insatser för fortbildning samt hur uppdatering och underhåll av de digitala verktygen ska hanteras.

Marije Wengse, Skolpartiet i Österåker

Stärkt digital kompetens i skolans styrdokument

Regeringens beslut:

Regeringen har beslutat om förtydliganden och förstärkningar i styrdokument – bl.a. i läroplaner för grundskolan och gymnasieskolan– för att tydliggöra skolans uppdrag att stärka elevernas digitala kompetens. Ändringarna rör rektorers och lärares uppdrag, skolbibliotekets roll och undervisningen i enskilda ämnen.

Sammanfattningsvis avser ändringarna:

- att programmering införs som ett tydligt inslag i flera olika ämnen i grundskolan, framförallt i teknik- och matematikämnen.
- att stärka elevernas källkritiska förmåga
- att eleverna ska kunna lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt sätt med användning av digital teknik
- att arbeta med digitala texter, medier och verktyg
- att använda och förstå digitala system och tjänster
- att utveckla en förståelse för digitaliseringens påverkan på individ och samhälle

Se bilaga på nästa sida

BILAGA

Bilagan beskriver några viktiga förändringarna i styrdokumentet.

Generella förtydliganden i läroplanerna

- Ny lydelse i skolans uppdrag: Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska också ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker, samt för att kunna värdera information.
- Ny riktlinje i skolans arbete med normer och värden: Alla som arbetar i skolan ska i arbetet med normer och värden uppmärksamma både de möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.
- Ny lydelse under rektorns ansvar: Skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.

Nya skrivningar under "Centralt innehåll" i enskilda kursplaner i grundskolan

Kursivt nedan indikerar nya formuleringar.

Matematik

- Algebra i årskurs 1–3: Hur entydiga stegvisa instruktioner kan konstrueras, beskrivas och följas som grund för programmering. Symbolers användning vid stegvisa instruktioner.
- Algebra i årskurs 4–6 samt årskurs 7–9: Hur algoritmer kan skapas och användas vid programmering. Programmering i visuella/olika programmeringsmiljöer.
- Problemlösning i årskurs 7–9: Hur algoritmer kan skapas, testas och förbättras vid programmering för matematisk problemlösning.

Teknik

- Arbetsätt för utveckling av tekniska lösningar i årskurs 1–3: Att styra föremål med programmering.
- Arbetsätt för utveckling av tekniska lösningar i årskurs 4–6: Att styra egna konstruktioner eller andra föremål med programmering.
- Tekniska lösningar i årskurs 7–9: Tekniska lösningar som utnyttjar elektronik och hur de kan programmeras.
- Arbetsätt för utveckling av tekniska lösningar i årskurs 7–9: Egna konstruktioner där man tillämpar styrning och reglering, bland annat

med hjälp av programmering. Hur digitala verktyg kan vara stöd i teknikutvecklingsarbete till exempel för att göra ritningar och simuleringar.

Samhällskunskap

- Information och kommunikation i årskurs 4–6: Hur man urskiljer budskap, avsändare och syfte, *såväl i digitala som andra medier*, med ett källkritiskt förhållningssätt. *Hur man agerar ansvarsfullt vid användning av digitala och andra medier utifrån sociala, etiska och rättsliga aspekter.*
- Information och kommunikation i årskurs 7–9: Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet, *samt hur information i digitala medier kan styras av bakomliggande programmering.*
- Samhällsresurser och fördelning i årskurs 7–9: Digitaliseringens betydelse för samhällsutveckling inom olika områden, till exempel påverkan på arbetsmarknad och infrastruktur samt förändrade attityder och värderingar.

De naturorienterande ämnena; biologi, fysik och kemi

- I respektive ämnes metoder och arbetssätt i årskurs 7–9; bland annat *hur simuleringar kan användas som stöd vid modellering.* Formulering av enkla frågeställningar, planering, utförande och utvärdering.
- I respektive ämnes metoder och arbetssätt i årskurs 7–9: Källkritisk granskning av information och argument som eleven möter i olika källor och samhällsdiskussioner med koppling till ämnet, *såväl i digitala som i andra medier.*

Svenska och svenska som andraspråk

- Berättande texter och sakprosatexter i årskurs 1–3: Texter i digitala miljöer för barn, till exempel texter med länkar och andra interaktiva funktioner.
- Språkbruk i årskurs 4–6: Ansvarsfullt agerande vid kommunikation i digitala och andra medier och i olika sammanhang.
- Informationssökning och källkritik i årskurs 7–9: Hur man citerar och gör källhänvisningar, *även vid användning av digitala medier.*

Slöjd

- Slöjdens material, redskap och hantverkstekniker i årskurs 7–9: Metall, textil och trä, deras kombinationsmöjligheter med varandra och med andra material, till exempel nyproducerade och återanvända material. *Hur material kan kombineras med digital teknik.*

Gymnasieskolan – Ändringar i ämnesplaner¹

Matematik

- Förtydliganden och förstärkningar av arbete med digitala verktyg men också i vissa kurser tillägg av programmering.

Samhällskunskap

- Förtydliganden av hur digitaliseringen påverkar samhället och en förstärkning av medie- och informationskunnighet

Svenska och svenska som andraspråk

- Digital läsning och digitala texter omfattas tydligare liksom digitaliseringens påverkan på texter och kommunikation

Gymnasieskolan – Ändringar i examensmål

- Barn- och fritidsprogrammet: det ansvarsfulla användandet av digital teknik för att kunna stödja barn, unga och vuxna i deras användande av sociala medier lyfts.
- Hotell- och turismprogrammet: elevernas förmåga att använda digital teknik som används inom branschen lyfts.
- Industritekniska programmet: logik och teknik som styr industriprocesser lyfts.
- Examensmålen för andra yrkesprogram har uppdaterats med formuleringar om digital kompetens som på liknande sätt är anpassat för de yrken som de programmen leder till.

---

¹Ändringar görs även för ämnena naturkunskap, historia och religionskunskap, men de är inte omfattande